DESEMBRE 2011

Tanquem l'any amb dos esdeveniments importants per a la nostra economia: la presa de possessió del nou govern de l'Estat i la presentació dels pressupostos de la Generalitat per al 2012.

De moment, sembla que els mercats aproven la rapidesa en la presa de mesures per part del nou Govern per reduir el dèficit públic, amb una rebaixa de la prima de risc del deute sobirà i un repunt de la borsa. Tanmateix, encara estem lluny de trobar-nos en una situació de normalitat als mercats financers i estem a l'espera de reformes estructurals importants per impulsar el creixement i la creació d'ocupació.

Des de la Cambra valorem els pressupostos de la Generalitat per al 2012 com a durs, per l'esforç d'austeritat previst i el repartiment de l'esforç entre ingressos i despeses. Però, alhora, els considerem realistes en l'escenari de creixement previst per al PIB català (0,8%) i en el compromís de reducció del dèficit públic (fins a l'1,3% del PIB).

Tot i que els pressupostos per al 2012 són austers, vull destacar en positiu que el Govern català preveu augmentar el 2012 la despesa en R+D+I un 10%, i la destinada al desenvolupament empresarial un 26%. També vull afegir que, per primera vegada a la història de la Generalitat, s'observa un canvi de tendència en el nombre d'empleats públics i en el nombre d'organismes. S'han reduït 12 entitats i s'està tramitant la fusió o supressió de 23 més.

Ens preocupa, però, l'augment de dues partides compromeses que conjuntament creixen en 1.000 milions d'euros l'any 2012. D'una banda, la partida d'interessos del deute, que es duplica entre 2010 i 2012 i passarà a ser la tercera partida pressupostària més important, per darrera de Salut i Ensenyament. D'altra banda, la partida de les inversions finançades amb mecanismes fora del pressupost, que absorbeix el 65% del pressupost del departament de Territori i fa que la inversió pública que no inclou aquests mecanismes caigui fins a nivells de fa 10 anys.

Miquel Valls i Maseda

ENTORN ECONÒMIC

L'indicador avançat de l'OCDE apunta un alentiment de l'activitat econòmica

Però amb diferències importants entre països: aquest indicador avança una desacceleració del creixement econòmic a la Xina i als Estats Units, que continua una mica per sobre de la tendència de llarg termini. Mentre que a la UEM, el Regne Unit, el Brasil i la India, la pèrdua d'impuls de l'activitat és més accentuada i aquesta se situa per sota de la tendència de llarg termini.

Indicador avançat d'activitat de l'OCDE (OECD Leading Composite Indicators)
Índex (Tendència de llarg termini = 100)

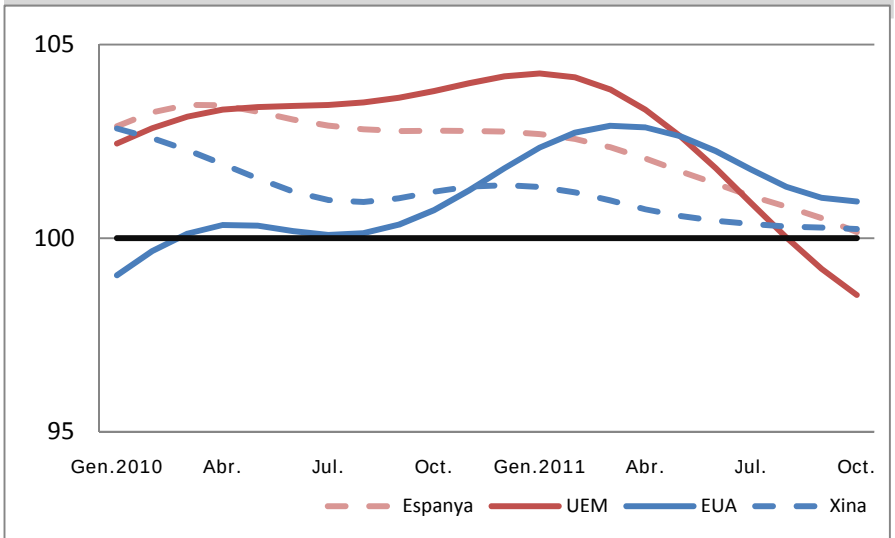

Font: OCDE. Desembre 2011

De moment s'allunyen els riscos de recaiguda de l'activitat econòmica als EUA

El creixement intertrimestral del PIB és del 0,5% el tercer trimestre, més elevat que el primer i el segon trimestre, sobretot per l'impuls de la inversió privada no residencial i la inversió pública. Els indicadors avançats d'activitat milloren el novembre, situant-se per sobre del llindar de la recaiguda (50 punts). I la confiança dels consumidors puja el desembre, per segon mes consecutiu, recuperant els valors d'abans de l'estiu.

La Cimera de la UE fa un petit avenç en la disciplina fiscal dels Estats membres

S'aprova un sostre màxim de dèficit estructural del 0,5% del PIB i l'aplicació de sancions automàtiques als membres que excedeixin el límit del 3% de dèficit total. Així mateix, els Estats amb dèficit excessiu hauran d'informar al Consell i a la Comissió Europea de com corregiran els desajustaments i hauran d'avançar quins són els plans d'emissió de deute.

El BCE allarga les línies de crèdit al sector financer a 3 anys

Aquest és un altre dels acords de la Cimera de la UE per estimular la concessió de crèdit a les empreses a més llarg termini. A la subhasta del 21 de desembre el BCE ha transferit prop de 500.000 MEUR a 3 anys i a un tipus d'interès de l'1%.

La prima de risc del deute sobirà espanyol es redueix el desembre

Les mesures aprovades per la UE i pel nou govern espanyol han aplacat una mica la prima de risc a Espanya, tot i que encara se situa en nivells elevats: és de 342 punts bàsics, de mitjana, el desembre, inferior al màxim del novembre (421 p.b.). En canvi, la prima de risc continua pujant a Portugal, Grècia i Irlanda, països que han necessitat del rescat de la UE.

El preu del cru recula fins als 108$ el desembre

En canvi, la continuïtat de la depreciació de l'euro enfront el dòlar, fa pujar lleugerament el preu del petroli fins a gairebé 82€, un 0,5% més que el novembre.

La borsa espanyola tanca el desembre amb un lleuger repunt respecte al novembre

Però la crisi de deute sobirà a Europa passa factura: en termes anuals, la pèrdua de valor de l'IBEX-35 és del 13% i la de l'EuroSTOXX és superior, del 17%. Mentre que el balanç del 2011 per al Dow Jones és positiu amb un guany de valor de quasi el 6% anual.

ECONOMIA CATALANA

El creixement intertrimestral del PIB català s'estabilitza el tercer trimestre

L'estimació oficial de l'Idescat xifra el creixement de l'economia catalana en el 0,1% intertrimestral, i situa l'interanual en el 0,7%, el que suposa una desacceleració respecte al segon trimestre (0,9%). Tanmateix, destaca la millora notable del creixement de l'activitat a la indústria, recolzada per l'exportació que continua creixent a taxes de dos dígits.

Les exportacions del sector de productes energètics agafen un fort impuls

El creixement de les exportacions de béns és del 16,1 % els 10 primers mesos del 2011. En canvi, el creixement de les importacions es frena força l'octubre i continua creixent per sota de l'exportació. Aquesta evolució permet reduir el dèficit comercial l'11,2%, en termes acumulats. Cal destacar el fort creixement de les exportacions del sector de productes energètics que situen aquest sector com el segon que més contribueix al creixement de les exportacions catalanes.

Exportacions de béns, en valor. Gener – octubre

Contribució dels principals sectors al creixement de les exportacions totals, en %

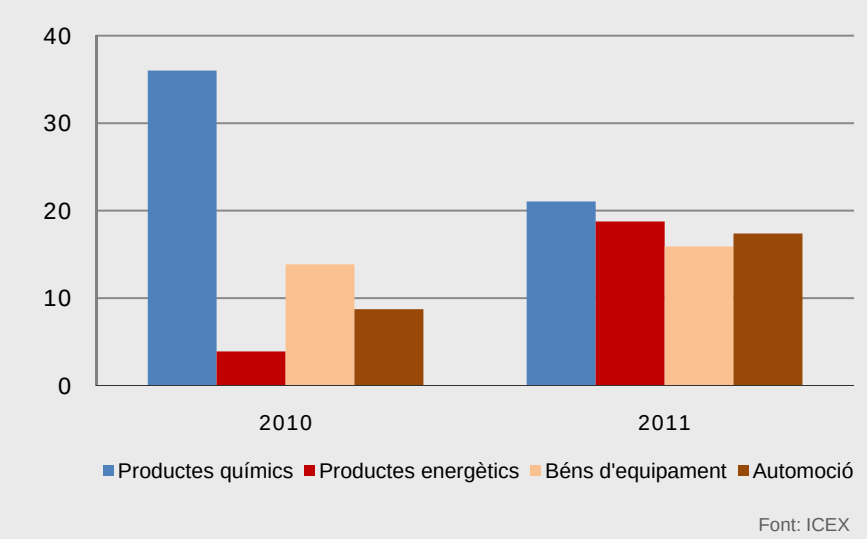

Font: ICEX

El turisme ha estat una mica més fluix el novembre del 2011 que el del 2010

El nombre de pernoctacions en establiments hotelers cau el 0,2% interanual el novembre. Aquesta disminució prové del turisme domèstic, atès que l'estranger creix moderadament. Si bé cal assenyalar que el turisme rus, alemany, holandès i suís creix a taxes de dos dígits. Tot i la disminució de les pernoctacions, el grau d'ocupació es manté pràcticament estable el novembre respecte a un any enrere.

Recaiguda de l'indicador d'activitat als serveis l'octubre

Aquest mes cau l'activitat, no només al comerç, sinó també als altres serveis, especialment a les activitats professionals científiques i tècniques, després de tres mesos a l'alça. De manera que l'activitat al conjunt dels serveis s'estanca en els 10 primers mesos del 2011.

El creixement interanual del cost laboral s'accelera el tercer trimestre

Aquest efecte prové de l'impuls del cost salarial, que creix el 2% (0,3% l'anterior). En canvi, els altres costos laborals (percepcions no salarials i cotitzacions obligatòries a la SS) cauen una mica.

S'accentua la caiguda d'afiliats a la SS el desembre, per setè mes consecutiu

El nombre d'afiliats cau fins als 3.021.054, el 2,7% menys que el desembre del 2010. La campanya de Nadal afavoreix una petita reducció mensual de l'atur registrat de 1.425 persones.

L'avenç de l'IPC situa la inflació espanyola en el 2,4 % el desembre

La inflació tancaria l'any per sota del 3% en què es va situar el desembre del 2010. Els principals factors inflacionistes el 2011 han estat el preu del petroli i els augments dels preus del tabac i de les tarifes públiques de serveis de l'habitatge (llum, gas, ...). I també els increments dels preus dels serveis financers i dels articles d'ús personal (joieria, rellotgeria, articles de viatge ...).

NOVETATS DE POLÍTICA ECONÒMICA

Mesures del Govern de la Generalitat de Catalunya:

- Principals mesures aprovades per la Generalitat en la Llei de mesures fiscals i financeres que acompanya el Projecte de llei de pressupostos per al 2012.

Mesura	Descripció	Impacte econòmic
Impost sobre l'estada en establiments turístics	3€/nit en hotels de 5* i creuers 2€/nit en hotels de 4* 1€/nit a la resta d'allotjaments Gravamen màxim fins a 10 nits Menors de 12 anys exempts	**100 MEUR**
Tiquet moderador sobre la recepta mèdica	1€ per medicament prescrit	**102 MEUR**
Mesures en l'àmbit de la funció pública	• Reducció de les hores de crèdit sindical dels treballadors alliberats • Penalització de les faltes laborals injustificades amb reduccions de sou proporcional • Reducció a 6 els dies d'assumptes personals • Suspensió dels dies addicionals de vacances associats a antiguitat	No estimat
Modificació de tràmits de la dació en pagament	Bonificació del 100% en l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats quan la dació en pagament vagi associada a un contracte de lloguer amb opció de compra	No estimat
Reintroducció de l'Impost sobre el patrimoni	Elevació del mínim exempt fins a 700.000 euros	**240,4 MEUR**
Augment de l'Impost sobre Vendes Minoristes de determinats Hidrocarburs	Elevació del tram autonòmic de 0,024 cèntims/litre fins a 0,048	**130 MEUR**
Augment de l'Impost sobre Actes Jurídics Documentats	El tipus passa de l'1,2% a l'1,5% en tots els supòsits generals i de l'1,5% a l'1,8% en els documents on s'hagi renunciat a l'exempció de l'IVA	**72,5 MEUR**
Increment del cànon de l'aigua	Addició d'un nou tram per als consums superiors a 18m^3/mes	**42 MEUR**
Introducció de noves taxes i modificació de preus públics	Sense concretar, orientats a garantir "la sostenibilitat de determinats serveis"	**4 MEUR**
Venda d'immobles i altres actius	Venda i concessió de patrimoni públic i actius empresarials	**888 MEUR**

Mesures del Govern d'Espanya:

- Principals mesures aprovades al Reial Decret-Llei 20/2011, de 30 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera per a la correcció del dèficit públic, que suposaran una reducció estimada de les despeses de 8.900 milions d'euros i un increment dels ingressos de 6.275 milions d'euros:

Reducció de les despeses:	
Mesura	**Descripció i impacte econòmic**
Manteniment dels sous dels funcionaris i congelació de la taxa de reposició de les plantilles	Excepcions: Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat i Cossos de lluita contra el frau dels Ministeris d'Hisenda i Administracions Públiques, i d'Ocupació i Seguretat Social
Increment de l'horari laboral dels funcionaris a tot el territori nacional	• **Fins a 37,5 hores setmanals** • Es podran mantenir les 35 hores setmanals amb una reducció de salari proporcional
Manteniment del Salari Mínim Interprofessional	**641,40€, amb 14 pagues**
Projecte de LLei de reforma de la Llei Orgànica de finançament dels partits polítics i als agents socials	**Reducció de les subvencions d'un 20%**
Reducció del pressupost de RTVE i de RENFE	**200 MEUR, per a cadascun**
Reducció de les subvencions i préstecs en R+D+I	**600 MEUR**
Reducció en préstecs participatius als concessionaris d'autopistes	**400 MEUR**
Ajornament de l'aplicació de la Llei de Dependència per a nous beneficiaris	• **Fins a l'1 de gener de 2013** • Es manté la cobertura a tots els beneficiaris actuals
No renovació de la Renda d'Emancipació	Es manté la cobertura actual, que afecta a 300.000 joves
Reducció de les subvencions d'ajuda al desenvolupament	
Augment dels ingressos:	
Mesura	**Descripció i impacte econòmic**
Manteniment de l'increment del pagament fraccionat de l'Impost de Societats per a grans empreses	• Es va adoptar l'agost passat
Increment de l'IRPF (Vegeu les tarifes del nou gravamen al Reial Decret-Llei)	• D'aplicació als exercicis 2012-2013 sobre tots els trams de base liquidable general vigents per a aplicació de la tarifa estatal. • Els percentatges aplicables oscil·len des del 0'75% fins al 7% per a les rendes > 300.000€ (tram de nova creació). • Gravamen complementari per a les rendes d'estalvi que oscil·la entre el 2% per als rendiments de fins a 6.000€ i el 6% per a rendiments superiors a 24.000€. • Estimació de l'increment recaptatori: **5.357 MEUR** (més del 50% es destinarà a Comunitats Autònomes i Ens Locals a través del model de finançament)
Increment de l'IBI	• D'aplicació als exercicis 2012-2013 per als immobles urbans. • Increment progressiu segons la antiguitat de la revisió cadastral: com més antic sigui el valor, més gran serà la pujada (del 10%, del 6% o del 4%). • Exclosos: el 50% dels habitatges de menor valor de cada municipi, sempre que els valors cadastrals s'hagin actualitzat després del 2001. I els habitatges per als que el valor cadastral s'hagi revisat en els anys en què el valor dels immobles era més elevat (2005-2007). • Estimació de l'increment recaptatori per a les Entitats locals: **918 MEUR**
Altres:	
Mesura	**Descripció i impacte econòmic**
Recuperació de la desgravació a l'IRPF per a la compra d'habitatge habitual	• Mateixes condicions que existien fins al 31/12/2010. • Amb efectes retroactius des del gener del 2011.
Aplicació de l'IVA superreduit (4%) per a la compra de primer habitatge	• A partir del 2012
Increment de les pensions	• De l'1% a partir de l'1 de gener del 2012